

BH 207/2008.

a gépjármű ülésén utazó személy biztonsági öve becsatolásának elmulasztásával okozati összefüggésben bekövetkezett súlyos testi sértést okozó vagy súlyosabb eredménnyel járó közlekedési baleset miatt 2007. április 1. napját követően nem állapítható meg a balesettel érintett jármű vezetőjének a büntetőjogi felelőssége [Btk. 2. §, 187. §, KRESZ 48. § (4) bek., 1999. BJE].

A 2008.8.1. óta hatályos szöveg

I. A kerületi bíróság a 2007. március 20. napján – tárgyalás mellőzésével meghozott végzésével a II. r. terhelttel szemben közúti baleset gondatlan okozásának vétsége miatt 300 napi tétel, napi tételenként 250 forint, összesen 75 000 forint pénzbüntetést szabott ki.

A II. r. terhelt a végzést 2007. április 1. napján vette kézhez, majd ezt követően védője tárgyalás tartását kérte, illetve a 2007. június 5-én kelt beadványban közvetítői eljárás lefolytatását indítványozta. A bíróság az ügyben 2007. július 5-ére előkészítő ülést tűzött ki. A II. r. terhelt védője – az ülést megelőzően, 2007. június 26-án érkezett – beadványában mind a közvetítői eljárás lefolytatására, mind a tárgyalás tartására irányuló kérelmet visszavonta.

A bíróság megállapította, hogy a tárgyalás mellőzésével meghozott végzés a II. r. terheltet illetően 2007. június 26. napján jogerőre emelkedett.

A Be. 547. § (4) bekezdése szerint indokolt jogerős végzés tényállása szerint 2006. július 3-án a reggeli órákban az I. r. terhelt személygépkocsival az „Elsőbbségadás kötelező!” jelzőtáblával védett utca kereszteződését lassítva közelítette meg, de anélkül, hogy meggyőződött volna a védett útvonal forgalmáról, az útkereszteződésbe behaladt. Ebben az időben az I. r. terhelt haladási irányához képest jobbról-balra, elsőbbségi helyzetben közlekedett a védett útvonalon a II. r. terhelt. E gépkocsi jobb első ülésén helyet foglaló V. V. sértett nem volt szabályosan becsatolt biztonsági övvel rögzítve. A II. r. terhelt észlelte az elé féktávolságon belül behaladó gépjárművet, késedelem nélkül intenzíven fékezett, azonban az ütközést nem tudta elkerülni. Az ütközés hatására a sértett 8 napon túl gyógyuló jobb felkarcsonttörést szenvedett. Amennyiben a gépkocsiban szabályosan becsatolt biztonsági övvel rögzítetten közlekedik a sértett, a sérülés nem következett volna be.

A bíróság az I. r. terheltnek a KRESZ 28. § (2) bekezdés b) pontjában, a II. r. terheltnek pedig a KRESZ 48. § (5) bekezdésében írt közlekedési szabályszegését látta okozati kapcsolatban állónak a bekövetkezett balesettel.

II. A jogerős ügydöntő határozat ellen a fővárosi főügyész-helyettes nyújtott be felülvizsgálati indítványt a II. r. terhelt javára a Be. 416. § (1) bekezdés a) pontjára hivatkozással. A felülvizsgálati indítvány jogi érvei szerint a II. r. terhelt terhére a jogerős határozatban rögzített és a balesettel okozati összefüggésbe hozható közlekedési szabályszegés a jogerős elbírálásakor már nem volt megállapítható.

Az 58/2007. (III. 31.) Korm. rendelet 2007. április 1-jei hatállyal jelentősen módosította a KRESZ biztonsági öv használatára vonatkozó rendelkezését. Ennek megfelelően a KRESZ 48. § (4) bekezdésének új rendelkezése az öv használatát az utasok kötelezettségévé tette.

Ezt megelőzően a KRESZ 48. § (5) bekezdésében írt rendelkezés megszegése önmagában is megalapozta a gépjármű vezetőjének felelősségét abban az esetben, ha ezzel okozati összefüggésbe volt hozható más személy legalább

súlyos sérülése. A jogszabály változása a kötelezettség megszűnésével a jármű vezetőjének a biztonsági öv használatának elmulasztásához fűzött korábbi büntetőjogi védelmet is megszüntette 2007. április 1. napjával. Ezért a Btk. 2. §-ának második mondata alapján a II. r. terhelt jogerős elítélésekor a vád tárgyává tett cselekmény már nem volt bűncselekmény, így a bűnösség megállapítása törvénytört. A Be. 427. § (1) bekezdés a) pontja alapján a bíróság határozatának a II. r. terheltre vonatkozó rendelkezés megváltoztatását, és a II. r. terhelt bűncselekmény hiányában történő felmentését indítványozta.

A Legfőbb Ügyészség az átiratában – és képviselője a nyilvános ülésen – a felülvizsgálati indítványt helyes indokainál fogva fenntartotta.

A nyilvános ülésen a II. r. terhelt védője az ügyészség képviselőjével egyezően szólalt fel.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati indítványt alaposnak találta.

A Btk. 187. § (1) bekezdése szerinti közúti baleset gondatlan okozásának vétségét az követi el, aki a közúti közlekedés szabályainak megszegésével másnak vagy másoknak gondatlanságból súlyos testi sértést okoz. E bűncselekmény keretdiszpozíció, a keretkitöltő rendelkezés a közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM–BM együttes rendelet. A KRESZ IV. Fejezete tartalmazza az egyes járműfajták közlekedésére vonatkozó külön szabályokat, ezen belül a 48. §-a a közlekedésben való részvétel külön feltételeit. A 48. § (5) bekezdés első mondata szerint olyan gépkocsival, amelynek meghatározott üléseit biztonsági övvel kell felszerelni, továbbá olyan gépkocsival, amelynek hátsó üléseit biztonsági övvel szerelték fel, csak abban az esetben szabad közlekedni, ha a biztonsági övvel felszerelt ülésen utazó személy becsatolt biztonsági övvel van rögzítve.

Az Európai Parlament és a Tanács 2003. április 8-ai 2003/20/EK irányelv 2. cikk (1) bekezdés a/i. pontja szerint az M1, N1, N2 és N3 kategóriájú járművek esetében a tagállamok előírják, hogy a közúti forgalomban részt vevő járművek valamennyi utasa használja a felszerelt biztonsági rendszereket.

Az Európai Unió jogának való megfelelés érdekében a közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM–BM együttes rendelet módosításáról szóló 58/2007. (III. 31.) Korm. rendelet 7. §-ának a KRESZ 48. §-át kiegészítő (4) bekezdésének új rendelkezése szerint a külön jogszabályban meghatározott M1, M2, M3, N1, N2, N3 kategóriájú gépkocsiban, amelynek meghatározott üléseit biztonsági övvel kell felszerelni, továbbá olyan járműben, amelynek üléseit biztonsági övvel szerelték fel, az ülésen utazó személynek a biztonsági öv becsatolásával kell magát rögzíteni.

Ez utóbbi rendelkezés sem a biztonsági öv becsatolásának megkövetelését, sem a becsatolás ellenőrzését nem írja elő a járművezető számára. A járművezetői kötelezettség megszűnésével a biztonsági öv használatának elmulasztásához fűződő büntetőjogi védelem 2007. április 1. napjával megszűnt.

A Btk. 2. §-a szerint a bűncselekményt az elkövetése idején hatályban lévő törvény szerint kell elbírálni. Ha a cselekmény elbírálásakor hatályban lévő új büntetőtörvény szerint a cselekmény már nem bűncselekmény vagy enyhébben bírálendő el, akkor az új törvényt kell alkalmazni; egyébként az új büntetőtörvénynek nincs visszaható ereje.

Ha a cselekmény már nem bűncselekmény, azt az új törvény visszaható ereje folytán úgy kell tekinteni, mintha az elkövetés idején sem lett volna az. A keretkitöltő jogszabályok rendelkezései a keretrendelkezésként meghatározott törvényi tényállás egyes elemeit konkretizálják (1/1999. BJE).

A Btk. 187. §-ának törvényi tényállási eleme a közúti közlekedés szabályainak megszegése. A keretkitöltő KRESZ új 48. § (4) bekezdésének 2007. április 1. napjától hatályos rendelkezésével a korábbi jogszabály olyan mérvű változása következett be, amely a járművezető kötelezettségének megszüntetésével az eddigi büntetőjogi védelmet megszüntette. Ez a Btk. 2. §-ának alkalmazása szempontjából a büntetőtörvény megváltozásának tekintendő, ezért visszaható ereje van.

A II. r. terhelt terhére 2007. április 1. napját követően a balesettel okozati összefüggésbe hozható közlekedési szabályszegés már nem állapítható meg, ezért a 2007. június 26. napján történt jogerős elítélésekor a vád tárgyává tett cselekmény már nem volt bűncselekmény. Ebből következően a II. r. terhelt bűnösségének megállapítására a büntető anyagi jog szabályainak a megsértésével került sor [Be. 416. § (1) bekezdés a) pontja].

A kifejtettekre tekintettel a Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati indítványnak helyt adott, a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott határozatot megváltoztatta, és a Be. 427. § (1) bekezdés a) pontja alapján maga hozott a

törvénynek megfelelő határozatot.

A II. r. terheltet az ellene közúti baleset gondatlan okozásának vétsége miatt emelt vád alól a Be. 331. § (1) bekezdés alapján – bűncselekmény hiányában – felmentette.

(Legf. Bír. Bfv. II. 821/2007.)